

ного тренінгу за результатами вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» саме для таких студентів і виділення окремо аудиторного часу для його проведення.

Для забезпечення максимальної ефективності тренінгу необхідним є:

1) здійснювати відбір студентів, які бажають отримати додаткові практичні навички фінансового аналітика з урахуванням їх здібностей та рівня підготовки (зокрема, за результатами вивчення дисципліни «Фінанси підприємств»);

2) залучати до роботи по проведенню тренінгів не тільки провідних викладачів кафедри, але і фінансистів-практиків.

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman

4) збільшити значимість навчання для самих студентів. Для цього необхідно атестувати студентів, що підтвердили високий рівень знань та практичні навички аналітичної роботи в процесі тренінгу, з виставленням окремої оцінки за стобальною системою.

Таким чином, запровадження тренінгу за результатами вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» сприятиме посиленню практичної підготовки студентів та формуванню у них професійних компетенцій у відповідності з потребами роботодавців.

Степура М. М., ст. викладач,
Котіна Г. М., асистент,
кафедра фінансів

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Впродовж останніх десятиліть однією із загальновизнаних у зарубіжній педагогіці навчальних цілей є розвиток раціонального, критичного мислення. Тому у педагогічних і психологічних працях останніх років особливу увагу приділено формуванню мислення, цілеспрямованому розвитку інтелектуальних умінь, тобто навчання розумовим вмінням, процесам пізнавального пошуку. На Заході розроблено багато методик, що застосовуються в інтерактивному навчанні (робота в малих групах, дискусії, турніри, диспути, дебати, міні-конференції, навчання як систематичне дослідження, «синектика», ділові ігри, імітаційні ігри, ситуаційні

вправи, задачі, проблеми, вправи та ін.). Ці методики можна застосовувати як для викладання, засвоєння нового матеріалу, так і для перевірки знань студентів.

Пропонуємо на розгляд такий спосіб організації проведення практичного заняття як міні-конференція, бо він, на нашу думку, відповідає навчальній меті підготовки бакалаврів і магістрів, і може застосовуватися викладачами на практичних заняттях у вищій школі під час викладання фахових дисциплін. Даний метод активізації навальної роботи студентів успішно застосовується нами під час проведення семінарських занять з дисципліни «Фінанси» для нефінансових спеціальностей.

Міні-конференція є одним з ефективних засобів організації навчальної діяльності, яка збільшує самостійність студентів, — розподіляє студентів на малі групи (по п'ять-шість чоловік) і організовує діалог між групами. Отже, на практичних заняттях такого типу використовують рольові ділові ігри та міжгруповий діалог, а заняття має вигляд міні-конференції, присвяченій розгляду та розв'язанню актуальних прикладних питань, що стосуються курсу викладання навчальної дисципліни. З курсу «Фінанси» під час проведення міні-конференції висвітлюються проблемні питання, які охоплюють широке коло фінансових відносин від розвитку електронних грошей, світової боргової кризи до біофізики фінансів.

Міні-конференції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Вони передбачають викладення досліджуваного матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Коло питань обмежується ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних науковців та практиків з питань, що розглядаються.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Висвітлення проблеми або стисле викладання матеріалу відбувається у вигляді презентації з використанням мультимедійних засобів. Крім того, міні-конференції передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

На практичному занятті-конференції студенти «перевтілюються» у дослідників з конкретної проблеми згідно тематики курсу навчальної дисципліни. Студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5—6 чоловік і презентувати своє бачення досліджуваного питання. Студенти розподіляються на «ведучого» (організатор) (одна особа): організовує обговорення питання, проблеми, втягує в роботу усіх членів групи; «дослідників-доповідачів» (п'ять осіб), «аналітиків-опонентів» (п'ять осіб): задає питання учасникам під час обговорення, піддає сумніву ідеї та формулювання; «споглядачів»: оцінює участь кожного члена групи, учасників конференції — більшість студентів. Викладач, залежно від мети заняття та висвітлюваної проблематики, може бути ментором, модератором або координатором-спостерігачем. Головне завдання — підготувати студентів до участі у науково-пошуковій роботі та конференціях різного рівня (внутрішньо вузівській, всеукраїнській, міжнародній), засіданнях круглих столів з обраного напрямку дослідження тощо.

Отже, організація практичних занять у вигляді міні-конференції в порівнянні з іншими має низку переваг:

- за той самий проміжок часу обсяг виконаної роботи набагато більший; висока результативність у засвоєнні знань і формуванні вмінь;

- велика імовірність вивчення і розгляду цікавих питань курсу, що поглиблюють засвоєння знань;

- формується вміння співпрацювати та розвиваються творчі здібності студентів;

- для підготовки та презентації результатів пошукової роботи студентами використовуються сучасні інноваційні системи обробки та систематизації інформації,

- можливість доступу до іноземних джерел інформації через мережу Інтернет і використання її для підготовки презентацій; тощо.

Як і кожна форма роботи зі студентами в аудиторії під час навчального заняття, групова форма недосконала, не є самоціллю у педагогічному процесі. Впровадження нових методик викладання у вищу школу потребує від викладача змінити і ставлення до своєї ролі в аудиторії, як до керівника процесом навчання. Тому вважаємо, що кожен викладач має право обирати такі форми роботи, які відповідають меті навчальної дисципліни. Безумовно, викладання фінансових дисциплін потребує змін. Цей процес довготривалий. Він залежатиме передусім від активності студентів, від їхнього бажання постійно самовдосконалюватися з фахових предметів.